

Warszawa, dnia 9 maja 2018 r.

Opinia o ustawie o szczególnych rozwiązaniach wspierających osoby o znacznym stopniu niepełnosprawności

(druk nr 807)

I. Cel i przedmiot ustawy

Ustawa wprowadza szereg szczególnych uprawnień dla osób o znacznym stopniu niepełnosprawności. Są to:

- 1) zniesienie okresów użytkowania wyrobów medycznych;
- 2) prawo do korzystania poza kolejnością ze świadczeń opieki zdrowotnej oraz usług farmaceutycznych udzielanych w aptekach;
- 3) prawo do korzystania ze świadczeń specjalistycznych bez konieczności uzyskania skierowania;
- 4) zniesienie limitów finansowania przez Narodowy Fundusz Zdrowia świadczeń z zakresu rehabilitacji leczniczej.

Ustawa ma wejść w życie z dniem 1 lipca 2018 r.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Ustawa została uchwalona przez Sejm na 62. posiedzeniu w dniu 9 maja 2018 r. w oparciu o przedłożenie poselskie (druk sejmowy nr 2479). Projekt był przedmiotem prac sejmowej Komisji Polityki Społecznej i Rodziny, która wprowadziła poprawki redakcyjne.

W trakcie drugiego czytania nie zgłoszono poprawek, wobec czego ustawa została uchwalona w brzmieniu zaproponowanym przez komisję.

III. Uwagi

1. Ustawa przyznaje szereg uprawnień dla osób o znacznym stopniu niepełnosprawności. Wszystkie te regulacje będą wprowadzone poprzez art. 4 do ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (zwanej dalej „ustawą o świadczeniach”).

Według uzasadnienia projektu ustawy pierwsze trzy artykuły ustawy określają przedmiot ustawy, zakres podmiotów objętych przewidywanymi rozwiązaniami, a także zakres udzielanego wsparcia.

Przepis zawarty w art. 4 formalnie nie jest źródłem uprawnień dla osób o znacznym stopniu niepełnosprawności (jego funkcją jest jedynie naniesienie zmian w ustawie o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych). W oczywisty sposób również art. 5, który określa termin wejścia ustawy w życie, nie zawiera szczególnych rozwiązań wspierających osoby o znacznym stopniu niepełnosprawności. Z dniem wejścia ustawy w życie przepisy art. 4 i art. 5 zrealizują się i zostaną wyeliminowane z systemu prawnego (ekspiracja przepisów). Oznacza to, że ustawa będzie złożona jedynie z przepisów art. 1–3.

Zaprezentowane rozumowanie wykazuje, że art. 1–3 nie określają zakresu podmiotowego i przedmiotowego opiniowanej ustawy, która jest w istocie ustawą nowelizującą ustawę o świadczeniach. Dlatego art. 1–3 należy skreślić.

Jeżeli ustawodawca uważa za konieczne podkreślenie w przedmiocie ustawy szczególnego charakteru rozwiązań wspierających osoby o znacznym stopniu niepełnosprawności, to należy je zawrzeć w art. 1 ustawy o świadczeniach. Należy zauważyć, że chociaż jest dopuszczalna taka nowelizacja art. 1 ustawy o świadczeniach, to nie jest to konieczne, ponieważ rozwiązania wspierające osoby o znacznym stopniu niepełnosprawności mieszczą się w obecnym brzmieniu tego przepisu.

Propozycja poprawek:

1) skreśla się art. 1–3;

oraz ewentualnie:

2) w art. 4 przed pkt 1 dodaje się pkt ... w brzmieniu:

„...) w art. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) warunki udzielania i zakres świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, w tym szczególne uprawnienia świadczeniobiorców posiadających orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności;”;

2. Nowelizowany art. 57 ust. 2 pkt 14 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych stanowi, że skierowanie na ambulatoryjne świadczenia specjalistyczne nie są wymagane do świadczeń „dla osób, o których mowa w art. 47 ust. 1a i 1b”. W przywołanym art. 47 ust. 1a i 1b ustawy o świadczeniach obok świadczeniobiorców jest mowa o lekarzach oraz innych osobach uprawnionych do wystawiania recept. W ten sposób literalne brzmienie przepisu wbrew intencjom autorów ustawy przyznaje uprawnienie do świadczeń bez skierowania nie tylko osobom, u których stwierdzono ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu lub orzeczono o znacznym stopniu niepełnosprawności, ale również lekarzom oraz innym osobom wystawiającym recepty.

Aby nadać przepisowi brzmienie adekwatne do woli ustawodawcy należy wprowadzić następującą poprawkę:

w art. 4 w pkt 3, w pkt 14 wyraz „osób” zastępuje się wyrazem „świadczeniobiorców”.

Michał Gil

Główny legislator